

Vergaderjaar 2025–2026

36 915 V

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 5

AMENDEMENT VAN HET LID DOBBE

Ontvangen 29 mei 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

In **artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde** van de departementale begrotingsstaat worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 500** (x € 1.000).

Toelichting

Dit amendement beoogt accountability en normherstel te bevorderen voor het internationaal humanitair recht, dat onder grote druk staat. Dit blijkt in het bijzonder uit het snel toenemend aantal aanvallen op zorg- en hulpverleners in situaties van gewapend geweld wereldwijd, zoals o.a. benoemd in rapportages van de Wereld Gezondheidsorganisatie en Artsen zonder Grenzen. Ook de Adviesraad Internationaal Vraagstukken (AIV) en de Commissie voor Advies Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) schreven hierover in het recent verschenen briefadvies «Hulp onder Vuur». De ruimte om mensen in nood humanitaire, soms levensreddende, bijstand te verlenen neemt daarmee in ernstige mate af. Zonder hulpverleners kan er geen humanitaire hulp zijn.

Onafhankelijk onderzoek naar schendingen en het verzamelen van data en bewijs zijn voorwaarden voor accountability in brede zin, waaronder het voorkomen van straffeloosheid door strafvervolgning, en dragen bij aan normherstel, ook wanneer vervolging op korte termijn uitblijft. Er zijn op dit moment wereldwijd nauwelijks gevallen bekend van vervolging wegens aanvallen op hulpverleners, laat staan van veroordelingen, terwijl aanvallen op humanitair hulpverleners wereldwijd enorm toenemen. Straffeloosheid verlaagt de drempel voor nieuwe aanvallen op hulpverleners. Terwijl sinds de jaren »90 vooruitgang is geboekt met de vervolging van internationale misdrijven, geldt dit niet voor geweld tegen hulpverleners.

AIV en CAVV constateren dat bestaande monitoring en onderzoeksmechanismen onvoldoende functioneren, dat onderzoeken vaak niet transparant of verifieerbaar zijn, en dat dit direct bijdraagt aan structurele straffeloosheid voor geweld tegen hulpverleners.

Dit amendement beoogt daarom structureel € 500.000 extra vrij te maken voor het Bureau van de VN-Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR) ten behoeve van het versterken van de accountability voor schendingen van het internationaal humanitair recht, in het bijzonder voor geweldpleging tegen medische en humanitaire hulpverlening in situaties van gewapend conflict. Het bedrag dient ten gunste te komen van de zogenoemde «Inquiries Branch» dat ondersteuning biedt aan de verschillende bestaande onderzoeks- en rapportage-mechanismen die het Bureau ter beschikking staan.

De mensenrechtenmechanismen van het Bureau van de OHCHR spelen een belangrijke rol bij monitoring en onderzoek naar schendingen, maar staat zwaar onder druk, onder andere door afnemende financiering door donoren. Extra financiering stelt het OHCHR in staat om onderzoeksmechanismen beter te ondersteunen met juridische expertise, data analyse en systematische rapportage, en zo monitoring, opvolging en accountability te verbeteren.

Nederland is al een belangrijke donor van het OHCHR. Dit amendement beoogt de Nederlandse rol verder te versterken op gebied van bescherming van zorg- en hulpverlening in gewapend conflict, in lijn met artikel 90 uit de Grondwet, volgens welke de regering de internationale rechtsorde dient te versterken. Daarnaast sluit dit amendement aan bij een oproep vanuit de Tweede Kamer met betrekking tot motie Dobbe, Kamerstukken II 2025/26, 36 180, nr. 204, die hier al toe oproept.

Dekking wordt gehaald uit de BHO-begroting, specifiek uit artikel 5.4 Nog te verdelen middelen. Hiervoor is een apart dekkingsamendement ingediend.

Dobbe